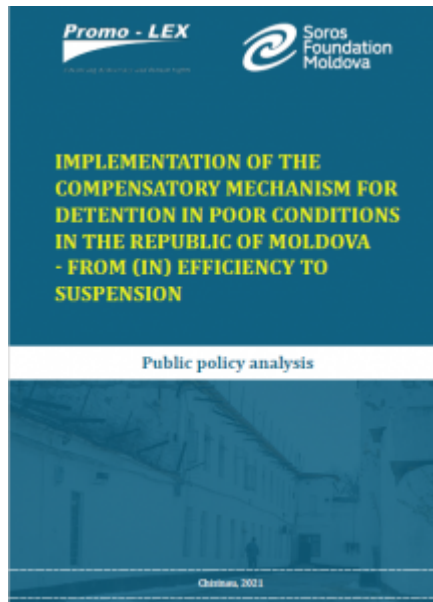

Digest cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie Nr.4

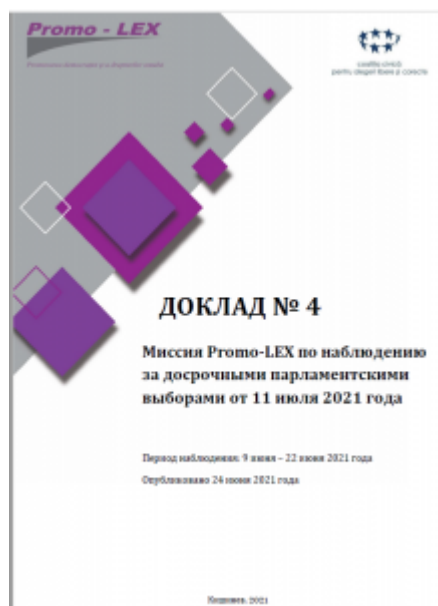
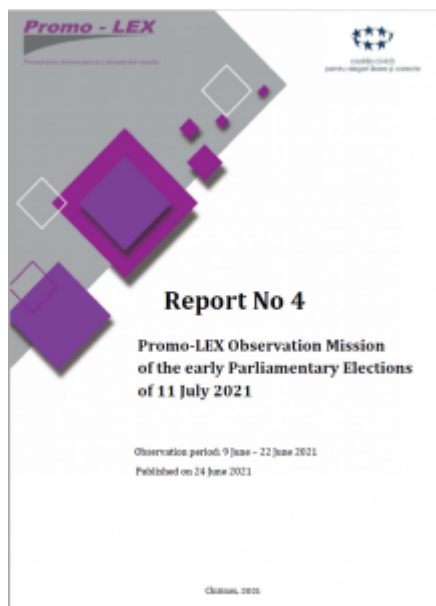

Implementarea mecanismului compensatoriu pentru detenția în condiții precare în Republica Moldova – de la (in)eficiență la suspendare

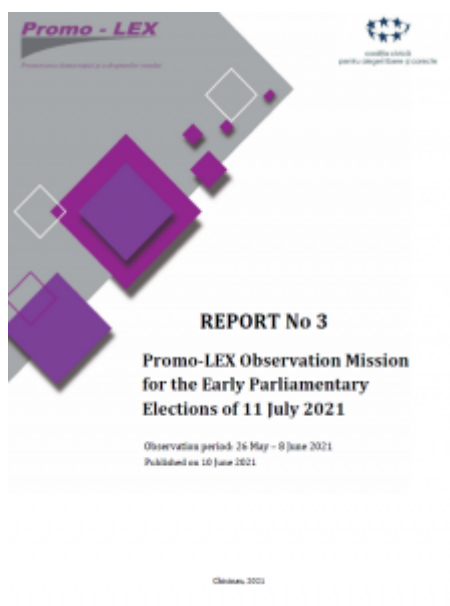
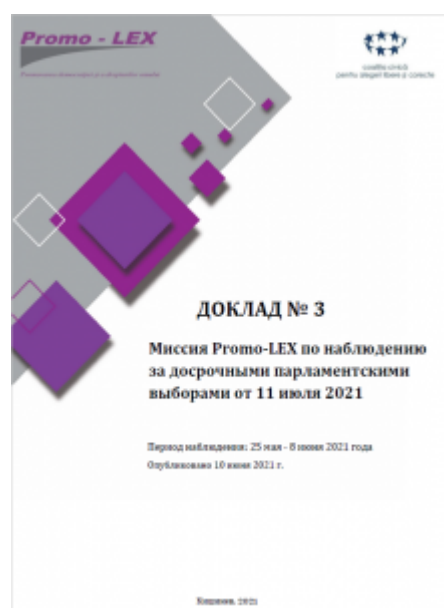
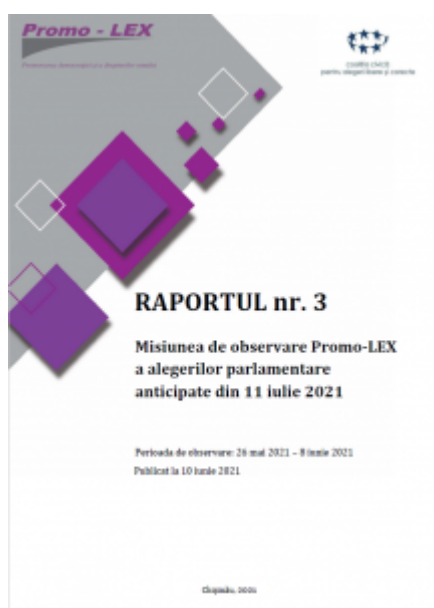

RAPORTUL nr. 4 | Misiunea de Observare a Alegerilor Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021

RAPORTUL nr. 3 | Misiunea de Observare a Alegerilor Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021

POZIȚIA COALIȚIEI CIVICE PENTRU ALEGERI LIBERE ȘI CORECTE față de decizia ilegală a Comisiei Electorale Centrale privind deschiderea secțiilor de votare peste hotare pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

07 iunie 2021

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte **condamnă decizia ilegală și iresponsabilă** a Comisiei Electorale Centrale privind deschiderea a doar 139 secții de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte solicită CEC:

- **să modifice în mod urgent hotărârea nr. 4966 din 5 iunie 2021** cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate;
- **să aplice cu bună-credință cele trei criterii prevăzute în Codul Electoral** pentru stabilirea a cel puțin 150 secții de votare peste hotare, cu posibilitatea majorării numărului acestora în cazul în care MAEIE/Guvernul va pune la dispoziția CEC resurse financiare suficiente în acest scop;
- **să publice toate documentele referitoare la procesul de constituire a secțiilor de votare peste hotare, inclusiv recomandările și avizul prealabil al MAEIE.**

Aprecierea Coaliției în raport cu hotărârea CEC [nr. 4966](#) din 5 iunie 2021 cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate, dar și solicitările expuse mai sus au la bază următoarele constatări și argumente:

1. **Comisia Electorală Centrală nu a ținut cont de cele trei criterii**[\[1\]](#) **prevăzute de Codul Electoral pentru stabilirea secțiilor de votare peste hotare.** Dezacordul CEC cu criteriile stabilite de legiuitor pentru constituirea secțiilor de votare peste hotare, sau lipsa de claritate a acestora, nu îndreptățește Comisia să le excludă de la aplicare. Criteriile urmau a fi aplicate în mod obligatoriu, în acest sens existând și practica pozitivă a alegerilor prezidențiale din 2020, atunci când CEC a oferit fiecărui criteriu o pondere egală[\[2\]](#).
2. Potrivit prevederilor Codului electoral (art. 31 alin. (2)) **organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii**

din străinătate se constituie pentru fiecare scrutin în parte. În pofida acestei prevederi legale, potrivit declarațiilor unor membri CEC, constituirea a 139 secții de votare, a avut la baza principiul conservării numărului și locațiilor secțiilor de votare organizate pentru alegerile prezidențiale din 2020.

- 3. Se observă o interpretare și aplicare neuniformă a legislației în vigoare de către CEC.*** Astfel, spre exemplu, în contextul adoptării hotărârii nr. 4965/2021 [cu privire la organizarea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului \(Transnistria\) în cadrul alegerilor parlamentare anticipate din data de 11 iulie 2021](#), pentru argumentarea necesității constituirii unui număr mai mare de secții de votare decât în alegerile prezidențiale din 2020 raportorul a prezentat inclusiv motive privind: a) solicitarea unei APL de constituire a secției de votare în localitate; b) înregistrarea în cadrul alegerilor prezidențiale a multor cazuri de formare rândurilor de alegători în fața secțiilor de votare și a necesității de fluidizare a acestor.

Prin contrast, comparativ cu organizarea SV pentru alegătorii din regiunea transnistreană, unde la prezidențialele din 2020 au votat mai puțini alegători (turul doi – 31 784) decât la parlamentarele din 2019 (37 257) iar numărul secțiilor de votare a fost majorat cu 2 SV, în cazul secțiilor de votare pentru alegătorii din străinătate, chiar dacă la alegerile prezidențiale din 2020 (turul doi) au votat aproape de patru ori mai mulți alegători (263 177) decât la parlamentarele din 2019 (cca. 76 600), numărul secțiilor de votare nu a fost modificat.

- 4. Dacă utilizăm datele publicate pe inregistrare.cec.md și www.cec.md și verificăm aplicarea formulei de calcul de care s-a condus CEC la aprobarea hotărârii CEC nr. 4966/2021, menținând numărul maxim de 139 de secții de***

vot, stabilit de către CEC, **se observă discrepanțe serioase între numărul secțiilor de votare aprobate de CEC și numărul obținut conform formulei de calcul** (a se vedea [Anexa 1](#)). Aceste discrepanțe demonstrează că, Comisia Electorală Centrală a acționat contrar Codului Electoral și propriilor argumente prezentate în motivarea hotărârii nr. 4966/2021.

5. **CEC a acționat în mod deliberat împotriva interesului alegătorilor aflați peste hotarele țării, care și-au exprimat clar intenția de vot.** În context, reamintim că, în turul doi al alegerilor prezidențiale din noiembrie 2020, rata de participare în străinătate a fost una fără precedent, de 263 177 alegători. Totodată către data de 26 mai 2021, rezultatele înregistrării prealabile arătau 100050 declarații depuse online sau pe suport de hârtie, dintre care 39940 înregistrări făcute în anul 2021. Astfel, CEC a ignorat pe deplin problemele cu care s-au confruntat la ultimele alegeri cetățenii noștri din Marea Britanie, Franța, Germania, Italia și alte state (insuficiența buletinelor de vot, cozile foarte lungi din fața secțiilor de votare, eforturile și cheltuielile enorme suportate de cetățeni pentru deplasarea la vot).
6. **Partea rezolutivă a hotărârii CEC nr. 4966/2021, în special anexa, nu corespunde după logică și conținut cu partea descriptivă a hotărârii.** În particular, în partea descriptivă se face referință la: a) organizarea a 150 secții de votare, cheltuielile cărora au fost prevăzute în devizul de cheltuieli estimative elaborate de CEC; b) organizarea a 190 secții de votare, în baza propunerilor ambasadelor; c) organizarea a 162 secții de votare, listă a care a fost transmisă spre avizare Guvernului și MAEIE spre avizare.

Din analiza integrală a textului hotărârii CEC dar și a modului în care s-a desfășurat ședința respectivă putem spune că, sensul inițial a proiectului de hotărâre (prin care s-a propus crearea a 162 secții de votare) a fost deturnat într-un

mod brutal și fără nici o justificare de către autorul și susținătorii amendamentelor care au condus la crearea a 139 secții de votare peste hotare.

7. CEC nu a ținut cont de propria hotărâre nr. 4816 din 30 aprilie 2021 prin care a adoptat devizul de cheltuieli pentru organizarea alegerilor, inclusiv pentru crearea a 150 secții de vot peste hotare. Deși Guvernul a alocat până în prezent doar cca. 56% din suma estimată în devizul de cheltuieli (125 046,7 mii lei), acesta și-a arătat disponibilitatea de a aloca CEC necesarul suplimentar de mijloace financiare, începând cu 20 iunie 2021. Lipsa comunicării eficiente privind cheltuielile pentru secțiile de votare peste hotare sunt imputabile atât Comisiei Electorale Centrale cât și Guvernului. Totuși, atât timp cât mijloacele financiare necesare sunt identificabile, omisiunea furnizării unui răspuns în termeni restrânși de către Guvern, nu poate constitui un motiv de limitare a numărului secțiilor de votare.

Menționăm că în cadrul ședinței CEC din 05.06.2021, secretarul de stat al MAEIE a confirmat disponibilitatea identificării mijloacelor financiare necesare în bugetul MAEIE, inclusiv pentru constituirea a 191 secții de votare. Totodată, atragem atenția asupra faptului că, în scrutinele precedente, cheltuielile estimate pentru organizarea alegerilor depășeau de regulă cu circa 20% costurile reale/finale suportate de CEC. În astfel de condiții, suntem convingeți că există premise pentru ca CEC să asigure deschiderea a cel puțin 150 secții de votare peste hotare, cu posibilitatea majorării numărului acestora în cazul în care Guvernul va pune la dispoziția CEC suficiente resurse financiare în acest scop.

8. Procesul decizional privind constituirea secțiilor de votare peste hotare a fost unul lipsit de transparență, hotărârea respectivă din 5 iunie 2021 fiind adoptată în lipsa consultărilor publice cu participarea tuturor părților interesate. Proiectul inițial al hotărârii CEC

(care prevedea constituirea a 162 de secții de votare peste hotare), precum și recomandările Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene privind numărul și locațiile secțiilor de votare în străinătate nu au fost făcute publice.

ANEXA: 1

Algoritmul de calcul al numărului secțiilor de votare peste hotare, în baza celor trei criterii stabilite în art. 31 din Codul Electoral[\[3\]](#)

Țară	Alegători la ultimul scrutin	Valoarea/pondere alegători (%)	Înregistrare prealabilă	Valoarea/pondere înregistrare prealabilă (%)	Informații MAEIE	Valoarea/pondere informații MAEIE (%)	Valoarea/pondere total (%)	Formula Nr. SV
Stat 1	A1	$A1V = \frac{A1 \cdot 100\%}{T1}$	A2	$A2V = \frac{A2 \cdot 100\%}{T2}$	A3	$A3V = \frac{A3 \cdot 100\%}{T3}$	$W = \frac{A1V + A2V + A3V}{3}$	$\frac{N \cdot W}{100\%}$
Stat 2	B1	$B1V = \frac{B1 \cdot 100\%}{T1}$	B2	$B2V = \frac{B2 \cdot 100\%}{T2}$	B3	$B3V = \frac{B3 \cdot 100\%}{T3}$	$X = \frac{B1V + B2V + B3V}{3}$	$\frac{N \cdot X}{100\%}$

Stat 3	C1	$C1V = \frac{C1 \cdot 100\%}{T1}$	C2	$C2V = \frac{C2 \cdot 100\%}{T2}$	C3	$C3V = \frac{C3 \cdot 100\%}{T3}$	$Y = \frac{C1V + C2V + C3V}{3}$	$\frac{N \cdot Y}{100\%}$
Stat n	D1	$D1V = \frac{D1 \cdot 100\%}{T1}$	D2	$D2V = \frac{D2 \cdot 100\%}{T2}$	D3	$D3V = \frac{D3 \cdot 100\%}{T3}$	$Z = \frac{D1V + D2V + D3V}{3}$	$\frac{N \cdot Z}{100\%}$
Total	$T1 = A1 + B1 + C1 + D1$	100%	$T2 = A2 + B2 + C2 + D2$	100%	$T3 = A3 + B3 + C3 + D3$	100%	100%	N

unde,

A1, B1, C1, D1 reprezintă numărul de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin în statul de referință.

T1 reprezintă numărul total de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin.

A1V, B1V, C1V, D1V reprezintă valoarea/ponderea numărului de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de alegători aflați peste hotare care au participat la ultimul scrutin.

A2, B2, C2, D2 reprezintă numărul de înregistrări prelabile efectuate de alegători aflați peste hotare în statul de referință.

T2 reprezintă numărul total de înregistrări prelabile efectuate de alegători aflați peste hotare, în țările de reședință.

A2V, B2V, C2V, D2V reprezintă valoarea/ponderea înregistrărilor prelabile efectuate de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de înregistrări prelabile.

A3, B3, C3, D3 reprezintă numărul de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene în statul de referință.

T3 reprezintă numărul total de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor

Externe și Integrării Europene.

A3V, B3V, C3V, D3V reprezintă valoarea/ponderea numărului de alegători aflați peste hotare din statul de referință raportat la numărul total de alegători aflați peste hotare potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

W,X,Y,Z reprezintă **valoarea/ponderea totală a fiecărui stat în parte calculat în baza celor 3 (trei) criterii.**

Valoarea/ponderea totală a fiecărui stat în parte se calculează în funcție de media valorii celor 3 criterii de calcul. Valoarea/ponderea totală va sta la baza calculării numărului total al secțiilor de votare ce urmează a fi constituite în statul respectiv.

Valoarea **N** reprezintă numărul total (150) al secțiilor de votare peste hotare, ce urmează a fi constituite de Comisia Electorală Centrală.

Nr.SV (numărul secțiilor de votare) reprezintă numărul total preconizat de către Comisie al secțiilor de votare peste hotare raportat la valoarea/ponderea totală a fiecărui stat.

* În cazul în care într-un anumit stat nu sunt date în baza unuia dintre cele trei criterii, valoarea inițială utilizată pentru criteriul respectiv va fi 0. Astfel, spre exemplu, în Statul 1, la scrutinul precedent nu a fost constituită nici o secție de votare, din care cauză nu a fost înregistrat nici un alegător. Prin urmare, valoarea atribuită Statului 1 în baza primului criteriu – numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent, organizat în circumscripția națională – va fi 0.”

www.alegeliber.md – **Coaliția civică pentru Alegeri Libere și Corecte** este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 35 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin

promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului Europei și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.

Documentul în format PDF poate fi accesat [aici.](#)

---

[1] (1) prezența la vot de la scrutinul precedent, (2) rezultatele înregistrării prealabile și (3) numărul și locul aflării a cetățenilor cu drept de vot peste hotare, în baza informațiilor obținute de către MAEIE de la autoritățile competente ale țărilor de reședință.

[2] Formula de calcul a fost propusă de Asociația Promo-LEX și preluată de Asociația pentru Democrație Participativă "ADEPT".

[3] Acest algoritm a fost utilizat de CEC la stabilirea numărului secțiilor de votare peste hotarele țării la alegerile prezidențiale din anul 2020, iar declarativ (fiindcă de facto membrii CEC care au susținut prin vot adoptarea deciziei au neglijat în totalitate algoritmul) acest algoritm ar fi fost la baza stabilirii secțiilor de votare și pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

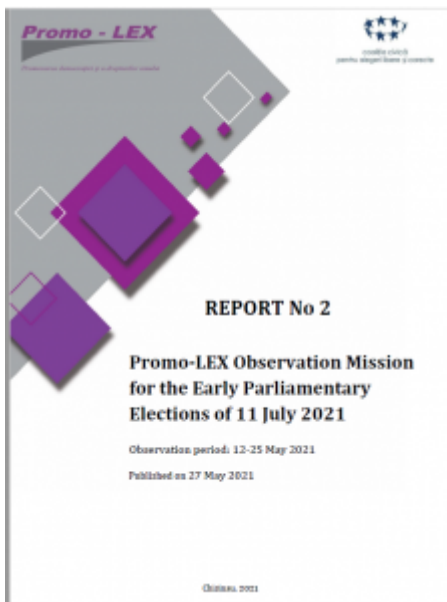
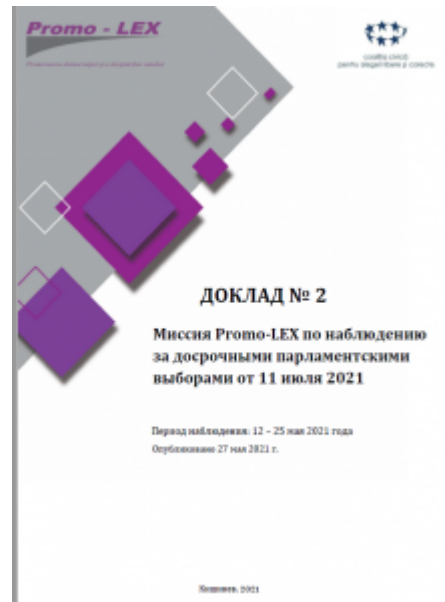
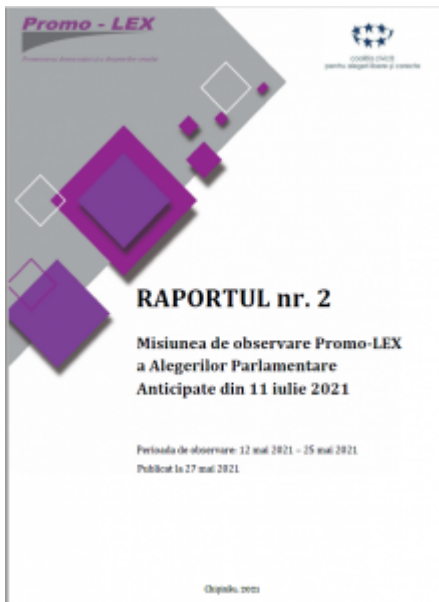

Digest cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie Nr.3

RAPORTUL nr. 2 | Misiunea de Observare a Alegerilor Parlamentare Anticipate din 11 iulie 2021

APEL PUBLIC | Asociația
Promo-LEX soliciță
instituțiilor vizate să

informeze studenții cu reședința în localitățile în care își fac studiile, despre mecanismul de votare la alegerile din 11 iulie 2021

Instituțiilor de învățământ superior

APEL PUBLIC

Asociația Promo-LEX solicită instituțiilor vizate să informeze studenții cu reședința în localitățile în care își fac studiile, despre mecanismul de votare la alegerile din 11 iulie 2021

Potrivit art. 9 alin. (2) din Codul electoral, în cazul în care alegătorul are și domiciliu, și reședință, în perioada valabilității reședinței, el votează în localitatea în care își are reședința. Respectiv, **studenții și elevii cu drept de vot care au înregistrare la reședință în localitățile unde își fac studiile (de ex. Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat, Taraclia) vor fi obligați de norma legală să voteze anume în aceste unități administrativ-teritoriale.** În acest fel, ei nu vor putea vota la secțiile de votare deschise în localitățile unde își au domiciliu (la baștină).

Având în vedere faptul că **alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 se vor desfășura în perioada vacanței studenților,** putem presupune că mulți dintre aceștia se vor

afla la domiciliu. Contextul pandemic de asemenea a determinat desfășurarea studiilor în format online sau mixt, care la fel presupune aflarea studenților la domiciliu.

Asociația Promo-LEX recomandă studenților care intenționează să voteze la o altă secție de votare decât conform reședinței valabile/domiciliului, să depună o declarație de ședere la autoritatea administrației publice locale din localitatea unde dorește să voteze până în data de 10 iunie 2021, inclusiv.

În context, Asociația Promo-LEX face apel către administrația universităților privind necesitatea informării studenților cu referire la condițiile de votare la alegerile parlamentare din 11 iulie 2021.

Alegătorii care vor să voteze în localitatea unde se vor afla efectiv în ziua alegerilor parlamentare anticipate pot să-și declare noul loc de ședere

Dacă nu ai domiciliu/reședință în localitatea în care te vei afla în ziua alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie

2021, poți depune o cerere privind declararea locului nou de ședere și vei fi înscris în lista electorală de bază.

De exemplu, ai domiciliu sau reședință valabilă la Telenești, dar locuiești efectiv și dorești să votezi la Chișinău, atunci este necesar doar să depui în acest sens o declarație la pretură(sau la Primărie pentru orice altă localitate).

Cine poate depune declarația:

- Persoanele care stau la chirie dar nu au domiciliu sau reședință valabilă în localitatea în care vor să voteze;
- Alegătorii care nu au nici domiciliu, nici reședință valabilă, dar doresc să voteze în localitate în care se vor afla efectiv în ziua alegerilor;
- Orice altă categorie de cetățeni cu drept de vot care au certitudinea că în ziua alegerilor vor vota la o altă secție de votare decât conform domiciliului sau reședinței valabile.

Unde se depune declarația de ședere:

Declarația se depune personal de către alegător la autoritatea administrației publice locale (primărie sau pretură) din localitatea unde dorește să voteze.

Ce documente trebuie să depui:

1. Declarația de ședere ([o poți descărca aici](#));
2. Actul de identitate original și în copie.

Când poți depune declarația:

Până la data de 10 iunie 2021, inclusiv.

Unde vei putea vota:

Prin această procedură, alegătorul va fi înscris în lista electorală de bază a secției de votare conform locului de ședere declarat și își va putea exercita dreptul la vot la

secția de votare respectivă.

Cum verifici dacă declarația de ședere a fost acceptată și unde ești inclus în listele electorale de bază:

Utilizezi platforma <https://verifica.cec.md/>

Atenție!!!

Declarațiile depuse pentru scrutinele anterioare nu mai sunt valabile.

RAPORT Drepturile Omului în regiunea transnistreana a Republicii Moldova. Retrospectiva anului 2020

